

IN EEN WOELIGE WERELD

EEN VAST KERNPUNT
CHRISTUS.



KERSTFEEST 1958 LICHTFEEST.

De decembermaand is voor jong en oud een heerlijke maand. Het St. Nicolaasfeest ligt achter ons en 't Kerstfeest 1958 staat voor de deur.

Kerstfeest
Het is vreemd maar een ieder viert het kerstfeest, ook die zegt: "ik geloof nergens aan", of "ik ben niets". Ook deze mensen vieren 't Kerstfeest. Ja overal in deze woelige wereld maken mensen zich klaar om dit feest te vieren. Zij komen in de bijzondere sfeer van het kerstgebeuren.

Ongeveer tweeduizend jaar geleden gingen wijzen uit het Oosten naar de stal met hun geschenken, goud, wierook en mirre, voor het kind in de kribbe.

Laten wij op dit kerstfeest ook gaan met onze geschenken, niet naar de kribbe maar tot onze medemens. Natuurlijk bedoel ik geen stoffelijke geschenken maar eigenschappen van Hem, die wij op dit feest gedenken Vrede, blijheid, vergevingsgezindheid, begrip enz. enz. Wanneer wij dit doen, niet alleen op beide kerstdagen maar ook in de tijd die voorligt, dan zal kerstmis 1958 ook zijn indrukken en vruchten geven in 't nieuwe jaar 1959.

Zoals wij weten draait en wentelt in de gehele wereld alles om een vast punt. Denken we alleen maar aan het atoom. Zo is in deze woelige wereld het vaste punt

" de Christus", maar denkt u dan niet alléén
aan 't kindje in de kribbe. Alles wordt tast-
bare werkelijkheid als we de bovenstaande
eigenschappen elkander aanbieden.

U een paar geluks- en zinvolle
Kerstdagen en een goed uiteinde toewensend,
namens het bestuur van de Personeelsvereniging,

B. van Zijl.



Geachte Collega,

Zoals u weet is er op Woensdag 5 november j.l. een personeelsvergadering gehouden.

Op deze vergadering is 't reglement van onze personeelsvereniging tot stand gekomen, waarvan u allen reeds een exemplaar in uw bezit heeft.

Het bestuur van de personeelsvereniging is op deze vergadering als volgt samengesteld:

Voorzitter: J.v.Bennekom
1^e Secretaris: B.v.Zijl
tevens redacteur
Fylakra
2^e Secretaris: Mej.H.v.Hattum
Penningmeester: G.de Jong
Algemeen Adjunct: J.Baas
Voor de kascommissie zijn gekozen de heren: A.Kuipers en
W.Berkhof.

- . -

Het is de bedoeling dat op Woensdag 31 december het personeel om 15.00 uur samenkomt in de kleine collegezaal dit ter gelegenheid van de jaarwisseling.

- . -

Personalia:

H.D.

Als tijdelijk opvolger van de heer van Busselen is in dienst getreden als nachtportier de heer J.Jonker.

FOM KV

De heer A.Venema heeft op 1 december 't laboratorium verlaten om in DELFT te gaan werken bij T.N.O.

Op 17 november is in dienst getreden op de afdeling electronica de heer T.Koch.

FOM T.N.2

Bij de FOM T.N.2 is op 1 november in dienst getreden de heer Goslinga.

H.D.

Mej.G.de Lang en de heer K. Nagtegaal verloven zich op 27 december. Onze hartelijke gelukwensen.

- . -

Zoals u ziet heeft ons voorblad een ander aanblik gekregen. De meesten van onze personeelsleden vonden de foto van het laboratorium minder geschikt voor de voorpagina van ons blad. Het is zeer moeilijk om iets aardigs hiervoor te bedenken. Daar wij allen op een natuurkundig laboratorium werken, hebben wij gemeend het Atoom en de Cascade Generator als motief te nemen voor deze pagina.

- . -

Ook de Kersttijd en in 't bijzonder de beide kerstdagen zijn zeer geschikt om eens een foto te maken. Wij vinden 't daarom een genoegen om u enkele tips te geven waarvan u eventueel gebruik kunt maken.

Bij Flitsopnamen

Zet de personen of voorwerpen die u wilt nemen, bij het flitsen nooit dicht op een achtergrond, want dan krijgt u een korte schaduw die aan de persoon of het voorwerp vastzit wat erg lelijk is. Richt de flitslamp naar het plafond.

leens

De Bouw van de kelder voor de v.d.Graaff generator.

Voor ieder in het laboratorium is de reden van het bouwwerk in het plantsoen achter het gebouw wel bekend. Voor velen is de vorm en de indeling van het werk min of meer raadselachtig.

Het volgende artikel beoogt hieromtrent een en ander te ontsluiëren.

Ieder heeft kunnen constateren dat er voordat de eigenlijke werkzaamheden konden beginnen er iets opgeruimd moest worden. De overblijfselen van de oude stadswallen waren een enorme handicap, doch men moet niet onderschatten wat er aan de riolering en aan de ondersteuning van het bestaande gebouw moest gebeuren. Metselaars hebben onder de achtergevel van het gebouw circa 105 m³ fundering gemetseld, om te zorgen dat dit niet verzakte.

Verder doorkruiste het plan voor de kelder de bestaande riolering. Tot voor kort kwam de hoofdafvoer van het gebouw via een septietank uit op de singel. Nu is onze riolering meer in overeenstemming met de regels, op het gemeente riool aangesloten. Een uitzondering is gemaakt voor de afvoeren van het sousterrain, omdat hier alle afvoeren beneden de hoofdbuis van de gemeente liggen.

De afdeling Constructie van de Rijks Gebouwen Dienst, die het werk voor ons verzorgt, heeft een grote, naar de laatste inzichten op dit gebied geconstrueerde septietank laten aanbrengen, waarin alle vuil achter blijft. Er komt nu, naar men zegt, slechts helder water in de singel.

Zo zijn nog enkele werkzaamheden op te noemen, die zijdelings verband houden met de bouw van de kelder. Op 6 dec. j.l. is de electriciteits aansluiting op het net van de Gevu verzwaaard om in de grotere energiebehoefte voor de generator met hulpapparatuur te voorzien.

Ook moest, ofschoon het niets met de kelder te maken had, de vloer in de gang bij kamer 218 gerepareerd worden. Bij de brekerij in kamer 116 bleek dat het gewelfwormige plafond, waarop de betreffende vloer rustte, niet betrouwbaar meer was. Door een paar betonbalken en-platen is dit weer een stevig geheel geworden.

Nu dan enkele bijzonderheden over de kelderruimte waarin begin volgend voorjaar de v.d. Graaff generator opgesteld zal worden. De kelder ligt in het grondwater, zodat de gehele constructie waterdicht gemaakt is. Op het ogenblik is men boven

het grondwaterniveau uit, zodat ook de bronbemaling, die vijf maanden de bouwput droog heeft gehouden, opgeruimd kon worden.

De toegang tot de kelder komt via kamer 116. Voor het binnen brengen van de machine en de grote hulpapparatuur wordt echter een afrit gemaakt, die evenwijdig aan het gebouw loopt en ongeveer halverwege de werkplaats op de begane grond komt.

Onder aan de afrit, vlak voor de deur, komt een rooster, waardoor eventueel van de afrit afkomende regenwater verzameld wordt in een put. Deze put is zo gedimensioneerd, dat de zwaarste regenval verwerkt kan worden. Omdat echter de put weer beneden het singelniveau ligt, is natuurlijke lozing uitgesloten. Een automatisch inschakelende regenwaterpomp zorgt er voor dat het peil in de put voldoende laag blijft.

De regenwater pomp wordt samen met een voorraadtank voor het isolatiegas en een compressor opgesteld in de pompenruimte. (Links van de ingang afrit, met het schuin aflopende dek).

De kelder wordt verder voorzien van een luchtbehandelingsinstallatie, waardoor het mogelijk is in de kelder een nagenoeg constante temperatuur te handhaven en waarmee de aanwezige lucht naar behoeven ververst, gedroogd en afgekoeld of verwarmd kan worden.

Voor de montage van de zware onderdelen wordt verder een brugkraan met loopkat aangebracht, waarmee het gehele oppervlak van de kelder bestreken kan worden.

Met behulp van een vijftigtal grote betonblokken is het mogelijk de kelder in drie ruimtes te verdelen, te meten een ruimte waar de generator wordt opgesteld, een meetruimte en een ruimte waar een opstelling gemonteerd en beproefd kan worden, voordat ze voor de eigenlijke metingen gebruikt wordt. Met deze blokken, van $1\frac{1}{2}$ ton per stuk (in bouwkundige termen losse wandelementen genoemd) kunnen naar behoefte muurtjes gebouwd worden. In het begin zal de meetruimte klein zijn met een grote montageruimte, later als er meer apparatuur komt, wordt het muurtje eenvoudig met de kraan verplaatst tot de meetruimte de gewenste afmetingen heeft gekregen.

Als bijzonderheid zij nog opgemerkt dat de losse wandelementen en ook de binnenste 20 à 25 cm van de vloer, wanden en plafond van een speciale betonsoort zijn gemaakt.

In verband met de te verrichten metingen is het name-

lijk van belang een zo laag mogelijke natuurlijke radioactiviteit in de kelder te hebben.

Tenslotte rest nog te vertellen dat het bedieningspaneel en de telapparatuur in kamer 116 wordt opgesteld.

Tot besluit enkele gegevens:

Inwendige afmetingen van de kelder:

lengte 21,50 m, breedte 7 m, hoogte 3,50 m.

Verwerkt wordt bijna 300 m³ normale beton en 120 m³ speciale beton, 50 ton betonijzer.

Afgevoerd werd circa 2000 m³ grond en circa 600 m³ los puin.

Voor de ondermetseling van de achtergevel van het gebouw zijn 52000 stenen gebruikt.

A. Kuipers.